

Vážené dámy, vážení páni, ctení hostia,

dovoľte mi, aby som vás v mene Ministerstva hospodárstva SR srdečne pozdravil a poďakoval sa za pozvanie zúčastniť sa 23. ročníka ekonomickej konferencie Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory.

Ministerstvo hospodárstva vnímam ako rezort, ktorý pravidelne aktívne komunikuje ako partner so súkromným sektorom a podnikateľskou sférou. Našou snahou je pôsobiť ako most medzi vami a inými ministerstvami, ktoré svojimi politikami ovplyvňujú konkurencieschopnosť a vitalitu slovenského podnikateľského prostredia. Spolu s vami sa snažíme pravidelne vyhodnocovať aktuálne výzvy v oblasti hospodárstva a takpovediac držať prst na pulze doby.

Naposledy som pred vami vystúpil pred dvoma rokmi. A pokiaľ má byť témou tohto vystúpenia očakávaný vývoj ekonomiky, tak tie prognózy nie sú zďaleka také pozitívne ako pred spomínanými dvoma rokmi.

Ekonomika sa dynamicky mení a ovplyvňujú ju nielen objektívne globálne trendy, ale aj rastúca neistota v oblasti obchodných vzťahov, ktorú spôsobujú aj geopolitické záujmy.

Zo skúseností z predchádzajúceho roka je možné konštatovať, že reálna hrozba spomalenia slovenskej ekonomiky v rámci jednotného európskeho trhu skutočne existuje. Napokon, vážené dámy a vážení páni, svedkami takéhoto spomaľovania naprieč EÚ sme už dnes.

Či už ide o stále nejasné podmienky pre globálny obchod a vzťahy medzi USA a Čínou, pričom Čína predstavuje pilier pre tempo rastu globálnej ekonomiky; alebo o dlhodobu pretrvávajúcu nejasnosť v súvislosti s BREXITOM a následnou úpravou obchodných vzťahov s EÚ, pričom negatívnu hrozbu budú predstavovať rôzne požiadavky na homologizáciu či tarifné a netarifné prekážky.

V neposlednom rade sme svedkami nátlakovej politiky na EÚ zo strany USA najmä v súvislosti so zavedením ciel na automobily či hutnícke produkty. Protekcionizmus sa tak stáva spoločným menovateľom súčasnej neistoty.

Neistota vedie k poklesu objednávok, rastu konkurencie a boju o trhy. Ako malá a proexportne orientovaná ekonomika sme na takéto „výchry doby“ extrémne citliví.

Naše hospodárstvo je postavené na priemyselnej výrobe a exporte. Máme vybudovanú širokú dodávateľskú sieť naprieč rôznymi priemyselnými odvetvami, ktorá je naviazaná najmä na automobilový a elektrotechnický priemysel. Taktiež máme silnú strojársku tradíciu.

V tejto súvislosti čelíme niekoľkým výzvam - predovšetkým s ohľadom na priemyselný charakter a energetickú náročnosť hospodárstva, či ciele kladené v súvislosti s klimatickou zmenou.

Podotýkam, že nejde o výzvy špecifické iba pre Slovensko či EÚ, ale pre celú globálnu ekonomiku.

Klimatické zmeny a obraz uhlíkovo neutrálnej ekonomiky predstavuje jednu z najzásadnejších výziev pre technologickú a energetickú zmenu základných prvkov

hospodárstva, ktorú nebude možné vykonať bez disponibilnej a kvalifikovanej pracovnej sily, podpory produktivity, investícií a nákladovej konkurencieschopnosti. Nie je náhoda, že sa týmito témami venovala aj globálna diskusia v Davose.

EÚ sa tak musí nepochybné zamerať na tvorbu jednotného postoja a odstraňovanie nekalých praktík a riešenie neférovosti v obchode, a až následne sa môžeme rozprávať o tvorbe konkurencieschopnosti ako celku. Konkurenčnou výhodou nie je často len cena práce, čo je legitímna vec, ale aj rôzne environmentálne a iné štandardy.

Jednotné zelené clá pre tovar z tretích krajín sú z nášho pohľadu základnou nevyhnutnosťou, bez ktorej akékoľvek prísna regulácia na znižovanie emisií a CO₂ v členských štátoch EÚ bude mať v konečnom dôsledku iba negatívny efekt na našu vlastnú konkurencieschopnosť.

Inými slovami, európsky a slovenský priemysel zaťaženými predpismi z Bruselu, doslova prevalcuje zahraničnú konkurenciu, ktorá pri výrobe zhlboka kašle na životné prostredie.

Ak by sme išli do extrém, naši ľudia môžu prísť o prácu v skrachovaných podnikoch a my budeme importovať lacný tovar, ktorý vyprodukuje neakceptovateľné množstvo skleníkových plynov, hoci nie v Európe, ale povedzme v Ázii.

Dovoľte mi ubezpečiť vás, že vláda SR a rezort hospodárstva sa snaží pristupovať k zvyšovaniu konkurencieschopnosti nanajvyš aktívne.

Ako príklad môžem uviesť 40 miliónovú kompenzáciu cien elektriny pre energeticky náročné podniky, čo pomohlo napríklad U.S. Steelu Košice.

V spolupráci s podnikateľmi, akademickou obcou a štátnymi inštitúciami sme vo vláde SR presadili „Stratégiu hospodárskej politiky SR do roku 2030“, ktorá určila naše strategické smerovanie a rozvoj.

V decembri 2019 vláda SR schválila jej prvý akčný plán, ktorý vychádzal zo spomínanej stratégie a obsahoval už konkrétne opatrenia systémového charakteru, ako napríklad odborne podloženú zmenu daňového mixu so znížením daní z práce a zmenu daňovo-odvodového zaťaženia, podporu investícií pre podniky do hmotných a nehmotných aktív, princíp „one in – one out“, podporu aplikovaného výskumu, výučby jazykov a kľúčových zručností žiakov na školách či legislatívne ukotvenie a úpravu rodinného podnikania.

Príkladov je omnoho viac, napokon prvý akčný plán obsahuje až 39 úloh.

Osvedčil sa aj nový zákon o investičnej pomoci s úplne novou filozofiou, ktorý pomáha znižovať regionálne rozdiely a podporuje najmä projekty s vyššou pridanou hodnotou a výskum a vývoj.

V poslednom období podporujeme prevažne projekty do týchto oblastí. Svedčí o tom aj posledný „balík“ podporených investícií, ktoré schválila vláda SR na svojom rokovaní pred dvoma týždňami.

Pripravili sme antibyrokratické balíčky, ktoré odstraňujú zbytočnú byrokráciu; podporili sme a stále podporujeme elektromobilitu, vrátane výstavby siete nabíjacích staníc.

Máme za sebou reformu v oblasti energetiky, najmä v prípade obnoviteľných zdrojov energie, a urobili sme aj ťažké rozhodnutie v oblasti podpory ťažby a využívania domáceho uhlia.

Štandardnou súčasťou pri vládnych návrhoch zákonov sa stalo posudzovanie vplyvov a je čoraz viac jednou z dôležitých súčastí verejnej diskusie v tejto oblasti.

Téme odstraňovania zbytočnej byrokracie, deregulácii a administratívnej predvídateľnosti sa venuje schválená RIA 2020, ktorej jednotlivé opatrenia musia byť v dohľadnej dobe uvedené do praxe.

Z pohľadu ministerstva hospodárstva je namieste, aby Slovensko začalo urýchlene investovať do rozvoja ľudského kapitálu a disponibility kvalifikovanej pracovnej sily, a aby sme začali daňový systém vnímať aj ako hybný nástroj pre podporu progresívnych zmien a inovácií v našej ekonomike.

Malo by sa jednoznačne pokračovať aj so zmenami v energetickom sektore, napríklad reformou TPS, kde by mal zasiahnuť štát a kde je namieste viaczdrojové financovanie z pohľadu ceny elektriny pre priemysel.

Dovoľte mi na záver vyjadriť presvedčenie, že konštruktívny dialóg s podnikateľmi a súkromnou sférou – tak kľúčový obzvlášť v týchto turbulentných časoch - bude aj naďalej pokračovať.

Ďakujem za pozornosť.